

RIKSDAGENS SVAR 357/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om barndagvård och av vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av lagen om barndagvård och av vissa lagar som har samband med den (RP 341/2014 rd).

Beredning i utskott

Kulturutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (KuUB 29/2014 rd).

Riksdagen förutsätter att regeringen följer de samlade konsekvenserna av den nya lagen om småbarnspedagogik och dess konsekvenser för kvaliteten och gruppstorlekarna och att den i samband med det andra steget av reformeringen av lagen om småbarnspedagogik vidtar åtgärder för att de centrala definitioner som nu saknas i lagen blir exakta, så att barnen kan tryggas en helhetsmässig omsorg, uppväxt och utveckling. Regeringen ska lämna kulturutskottet en utredning om saken våren 2017.

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om barndagvård

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om barndagvård (36/1973) lagens rubrik, 1, 2 a, 2 b, 6, 7 a och 9 §, 11 § 1 mom. samt 11 a §,
av dem 1 och 6 § sådana de lyder i lag 451/1990, 2 a § sådan den lyder i lag 304/1983, 2 b § sådan den lyder i lag 1119/1985, 7 a och 9 § sådana de lyder i lag 909/2012 och 11 a § sådan den lyder i lag 905/2012, samt
fogas till lagen nya 5 a, 7 b, 9 a, 9 b och 11 e § som följer:

Lag

om småbarnspedagogik

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

I denna lag föreskrivs om barns rätt till småbarnspedagogik. Denna lag tillämpas på småbarnspedagogik som ordnas av en kommun, samkommun samt någon annan serviceproducent och ges vid daghem, i familjedagvård eller som övrig småbarnspedagogik. Med småbarnspedagogik avses en systematisk och målinriktad helhet som består av fostran, undervisning och vård av barn och i vilken i synnerhet pedagogiken betonas.

Småbarnspedagogik kan ordnas i en lokal som reserverats för detta ändamål och som kallas daghem.

Småbarnspedagogik kan ordnas i enskilt hem eller något annat vårdställe med hemliknande förhållanden, vilket kallas familjedaghem.

Övrig småbarnspedagogik kan ordnas på ett ställe som reserverats för detta ändamål.

För ett barn som deltar i småbarnspedagogisk verksamhet kan man även ordna behövliga transporter.

Med barndagvård avses nedan i denna lag småbarnspedagogik.

2 a §

Syftet med småbarnspedagogiken som avses i denna lag är att:

1) hos varje barn främja en helhetsmässig uppväxt, utveckling, hälsa och ett helhetsmässigt välbefinnande i enlighet med barnets ålder och utveckling,

2) stödja barnets förutsättningar för inläring och främja livslångt lärande och uppfyllandet av utbildningsmässig jämlikhet,

3) ordna mångsidig pedagogisk verksamhet med utgångspunkt i barns lek, rörelse, konst och kulturtradition samt ge barnet möjligheter till positiva upplevelser av lärande,

4) säkerställa en småbarnspedagogisk miljö som är utvecklande, främjar inläring och är hälsosam och trygg,

5) trygga ett verksamhetssätt som respekterar barnet och så bestående förhållanden som möjligt för växelverkan mellan barnet och personalen inom småbarnspedagogiken,

6) erbjuda alla barn likvärdiga möjligheter till småbarnspedagogik, främja jämställdhet mellan könen samt ge färdigheter att förstå och respektera den allmänna kulturtraditionen samt vars och ens språkliga, kulturella, religiösa och livsåskådningsmässiga bakgrund,

7) identifiera barnets individuella behov av stöd och, när det uppkommit behov av stöd, organisera ett ändamålsenligt stöd inom småbarnspedagogiken, vid behov i form av mångprofessionellt samarbete,

8) utveckla barnets förmåga till samarbete och växelverkan, främja barnets förmåga att delta i kamratgruppen samt vägleda barnet mot ett etiskt ansvarstagande och hållbart handlingsätt, respekt för andra människor och samhällsmedlemskap,

9) säkerställa barnets möjligheter att få delta i och påverka sådana angelägenheter som berör barnet självt,

10) i samverkan med barnet och dess föräldrar eller andra vårdnadshavare främja en harmonisk utveckling hos barnet och dess holistiska välbefinnande samt stödja barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare i fostringsarbetet.

2 b §

Ett barn som deltar i småbarnspedagogisk verksamhet ska erbjudas hälsosam och lämplig kost som fyller barnets näringsbehov, om inte annat följer av karaktären av den småbarnspedagogiska verksamheten som ordnas på annat ställe än på ett daghem eller i familjedagvård. Besisningen ska vara ändamålsenligt ordnad och handledd.

Vad som bestäms i 1 mom. omfattar dock inte kliniska näringsprodukter eller därmed jämförbara produkter som ersätts med stöd av sjukförsäkringslagen (1224/2004) och inte heller bekostande av livsmedel då småbarnspedagogisk verksamhet ordnas för barn i samma familj i deras eget hem.

Genom förordning av statsrådet får det utfärdas närmare bestämmelser om en hälsosam och lämplig kost och om hur bespisningen ska ordnas inom småbarnspedagogiken.

5 a §

Grupperna inom småbarnspedagogiken ska bildas och lokalerna planeras och användas så att de syften som föreskrivs för småbarnspedagogiken kan uppnås. I en daghemsgrupp får samtidigt vara närvarande högst det antal barn som svarar mot tre personer i vård- och fostringsuppgifter.

6 §

Miljön för småbarnspedagogik ska med beaktande av barnets ålder och utveckling vara utvecklande och främja inlärning samt vara hälsosam och trygg. Lokalerna och redskapen för verksamheten ska vara ändamålsenliga och tillgängligheten ska beaktas.

7 a §

För varje barn på ett daghem eller i familjedagvård ska en individuell plan för småbarnspedagogik göras upp utgående från genomförandet av barnets fostran, undervisning och vård. Den individuella planen ska ange målen för småbarnspedagogiken på ett sätt som stöder barnets utveckling, inlärning och välbefinnande samt åtgärderna för att uppnå målen. Dessutom skrivs barnets behov av stöd, stödåtgärder och hur de ska genomföras in i planen.

Den individuella planen för småbarnspedagogik för varje barn görs upp i samarbete mellan personalen och barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare. Vid daghemmen ansvarar en person med behörighet som barntädgårdslärare för att planen görs upp. Barnets åsikt ska utredas och den ska beaktas när planen görs upp. Övriga

myndigheter, sakkunniga och andra behövliga parter som stöder barnets utveckling och inlärning kan delta i uppgörandet av barnets plan för småbarnspedagogik.

Genomförandet av den individuella planen för småbarnspedagogik för varje barn ska utvärderas och ses över minst en gång om året. Om barnets behov så kräver ska det göras oftare.

7 b §

Vid planeringen, genomförandet och utvärderingen av småbarnspedagogik för ett barn ska barnets åsikter och önskemål redas ut och beaktas i enlighet med barnets ålder och utveckling.

Barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i och påverka planeringen, genomförandet och utvärderingen av småbarnspedagogiken för barnet.

Barnen och deras föräldrar eller andra vårdnadshavare ska vid verksamhetsenheten regelbundet ges möjlighet att delta i planeringen och utvärderingen av småbarnspedagogiken.

9 §

Sakkunnigt ämbetsverk för småbarnspedagogiken är Utbildningsstyrelsen, om vilken det föreskrivs i lagen om utbildningsstyrelsen (182/1991).

Utgående från denna lag gör Utbildningsstyrelsen upp och beslutar om grunderna för planen för småbarnspedagogik. Målet med grunderna för planen för småbarnspedagogiken är att främja genomförandet av verksamheten på lika grunder i hela landet, uppfylla de mål för småbarnspedagogiken som föreskrivs i denna lag samt styra kvalitetsutvecklingen inom småbarnspedagogiken. I grunderna definieras det centrala innehållet i småbarnspedagogiken, samarbetet mellan anordnarna av verksamheten och barnens föräldrar eller andra vårdnadshavare, det mångprofessionella samarbetet samt innehållet i barnets plan för småbarnspedagogik. Utbildningsstyrelsen bereder grunderna i samråd med behövliga samarbetsparter.

9 a §

Kommuner, samkommuner och andra serviceproducenter ska med utgångspunkt i grunderna för den riksomfattande småbarnspedagogiska planen utarbeta lokala småbarnspedagogiska planer. Planerna kan utarbetas enligt serviceproducent, enhet, grupp eller verksamhetsform, och de ska beakta pedagogiska prioriteringar och andra aspekter som är av betydelse med tanke på anordnandet av småbarnspedagogiken så att de kompletterar de riksomfattande grunderna för småbarnspedagogiken.

I de lokala planerna ska man beakta samarbetet mellan de kommunala myndigheter som ansvarar för verkställigheten av uppgifter inom småbarnspedagogiken, undervisningen samt social- och hälsovården samt skapa behövliga arbetsstrukturer.

9 b §

Syftet med utvärderingen av småbarnspedagogiken är att trygga att syftet med denna lag uppfylls, stödja utvecklandet av småbarnspedagogiken och främja förutsättningarna för barnets välbefinnande, utveckling och inlärning.

Den som anordnar småbarnspedagogik ska utvärdera sin verksamhet samt delta i utomstående utvärdering av sin verksamhet.

Bestämmelser om Nationella centret för utbildningsutvärdering finns i lagen om Nationella centret för utbildningsutvärdering (1295/2013).

De centrala resultaten av utvärderingarna ska publiceras.

Närmare bestämmelser om utvärderingen och utvecklingen av den får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Kommunen ska se till att det finns tillgång till barndagvård som anordnas eller övervakas av kommunen i den omfattning och i sådan form som behovet inom kommunen förutsätter. Vid planeringen och anordnandet av dagvård ska barnets bästa beaktas.

— — — — —

11 a §

Kommunen ska, utöver vad som bestäms i 11 §, se till att barnet får en sådan av kommunen anordnad plats inom småbarnspedagogiken som avses i 1 § 2 eller 3 mom. efter utgången av den tid för vilken moderskaps- och föräldrapenning eller partiell föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen får betalas, dock inte under den tid för vilken den faderskapspenning enligt 9 kap. 7 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen som ska betalas utanför moderskaps- och föräldrapenningsperioden får betalas, och att barnet kan få delta i den småbarnspedagogiska verksamheten tills det såsom läropliktigt enligt lagen om grundläggande utbildning inleder den grundläggande utbildningen. Småbarnspedagogiken ska dock anordnas under en del av dagen, när barnet innan det har nått den i lagen om grundläggande utbildning nämnda läropliktsåldern deltar i förskoleundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning eller när barnet i enlighet med 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning inleder sin grundläggande utbildning ett år tidigare än vad som anges i 1 mom. i den paragrafen. Småbarnspedagogiken ska om möjligt anordnas i den form som barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare önskar.

Föräldrarna till eller andra vårdnadshavare för ett i 1 mom. avsett barn som inte för ordnande av vården av barnet väljer en plats inom småbarnspedagogiken som kommunen anordnar enligt 1 mom., har för ordnande av barnets vård eller småbarnspedagogik rätt att få stöd enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) så som närmare bestäms i den lagen.

Barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare, som önskar en sådan plats inom småbarnspedagogiken som avses i denna paragraf för sitt barn, ska innan barnet behöver platsen inom utsatt tid inlämna en ansökan om detta. Genom förordning av statsrådet får det utfärdas närmare bestämmelser om hur en plats inom småbarnspedagogiken ska sökas samt om den tid inom vilken barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare ska göra detta.

Rätten till samma plats inom småbarnspedagogiken kvarstår även om barnet inte får småbarnspedagogik under de avsnitt av faderskapspenningssperioden som avses i 9 kap. 7 § i sjukförsäkringslagen. Frånvaro som beror på avsnitt av faderskapspenningssperioden ska anmälas till platsen inom småbarnspedagogiken senast två veckor före den planerade periodens början.

11 e §

Kommunen ska vid anordnandet av småbarnspedagogiken samarbeta med de instanser som

ansvarar för undervisning, idrott och kultur, socialvård, barnskydd, rådgivningsverksamhet och övrig hälsovård samt med andra behövliga aktörer.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Utbildningsstyrelsen ska godkänna grunderna för planen för småbarnspedagogik så att de lokala småbarnspedagogiska planer som avses i 9 a § kan börja användas och de individuella planer för småbarnspedagogik som avses i 7 a § kan börja göras upp senast den 1 augusti 2017.

Lag

om ändring av lagen om utbildningsstyrelsen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utbildningsstyrelsen (182/1991) 1 §, 2 § 1 mom. samt 3 och 4 §, av dem 1 och 3 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 641/1998 och 4 § sådan den lyder i lag 38/2003, som följer:

1 §

Verksamhetsområde

För utvecklings- och förvaltningsuppgifter inom utbildningen och småbarnspedagogiken finns Utbildningsstyrelsen som ett centralt sakkunnigämbetsverk under undervisnings- och kulturministeriet.

Genom förordning av statsrådet bestäms vilken utbildning, småbarnspedagogik och annan verksamhet som hör till Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde.

2 §

Uppgifter

Utbildningsstyrelsen har till uppgift att svara för utvecklandet av utbildningen och småbarnspedagogiken inom sitt verksamhetsområde, främja uppnåendet av goda resultat i utbildning-

en och småbarnspedagogiken och följa hur dessa ordnas.

3 §

Direktion

Utbildningsstyrelsen har en direktion som består av sakkunniga inom utbildningen och småbarnspedagogiken och om vars uppgifter, sammansättning och tillsättande bestäms genom förordning av statsrådet.

4 §

Organisation

Vid Utbildningsstyrelsen kan det finnas verksamhetsenheter för olika uppgiftsområden. I fråga om verksamhetsenheterna bestäms genom förordning av statsrådet. Vid Utbildningsstyrel-

sen finns dock alltid en enhet för uppgifter inom den svenskspråkiga utbildningen och småbarnspedagogiken.

I fråga om verksamhetsenheternas interna organisation bestäms i Utbildningsstyrelsens arbetsordning. I arbetsordningen bestäms även om

ledningen av Utbildningsstyrelsen, verksamhetsenheternas uppgifter, de ledande tjänstemännens uppgifter, beredningen av ärenden samt om vilken tjänsteman som avgör ett ärende.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 1 och 2 § i lagen om Nationella centret för utbildningsutvärdering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 1 § och 2 § 1, 3 och 4 punkten i lagen om Nationella centret för utbildningsutvärdering (1295/2013) som följer:

1 §

Verksamhetsområde

Nationella centret för utbildningsutvärdering är ett oavhängigt sakkunnigorgan för extern utvärdering av utbildning och småbarnspedagogik. Utvärderingscentret producerar information för det utbildningspolitiska beslutsfattandet och utvecklandet av utbildningen och småbarnspedagogiken.

Utvärderingscentret verkar inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde.

2 §

Uppgifter

Utvärderingscentret har till uppgift att

1) i enlighet med den utvärderingsplan som avses i 5 § utvärdera utbildningen och småbarnspedagogiken samt den verksamhet som bedrivs av dem som ordnar småbarnspedagogik, utbildning eller undervisning och av högskolornas verksamhet,

3) stödja dem som ordnar småbarnspedagogik, undervisning och utbildning samt högskolorna i ärenden som gäller utvärdering och kvalitetssäkring,

4) utveckla utvärderingen av utbildning och småbarnspedagogik, och

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors den 13 mars 2015